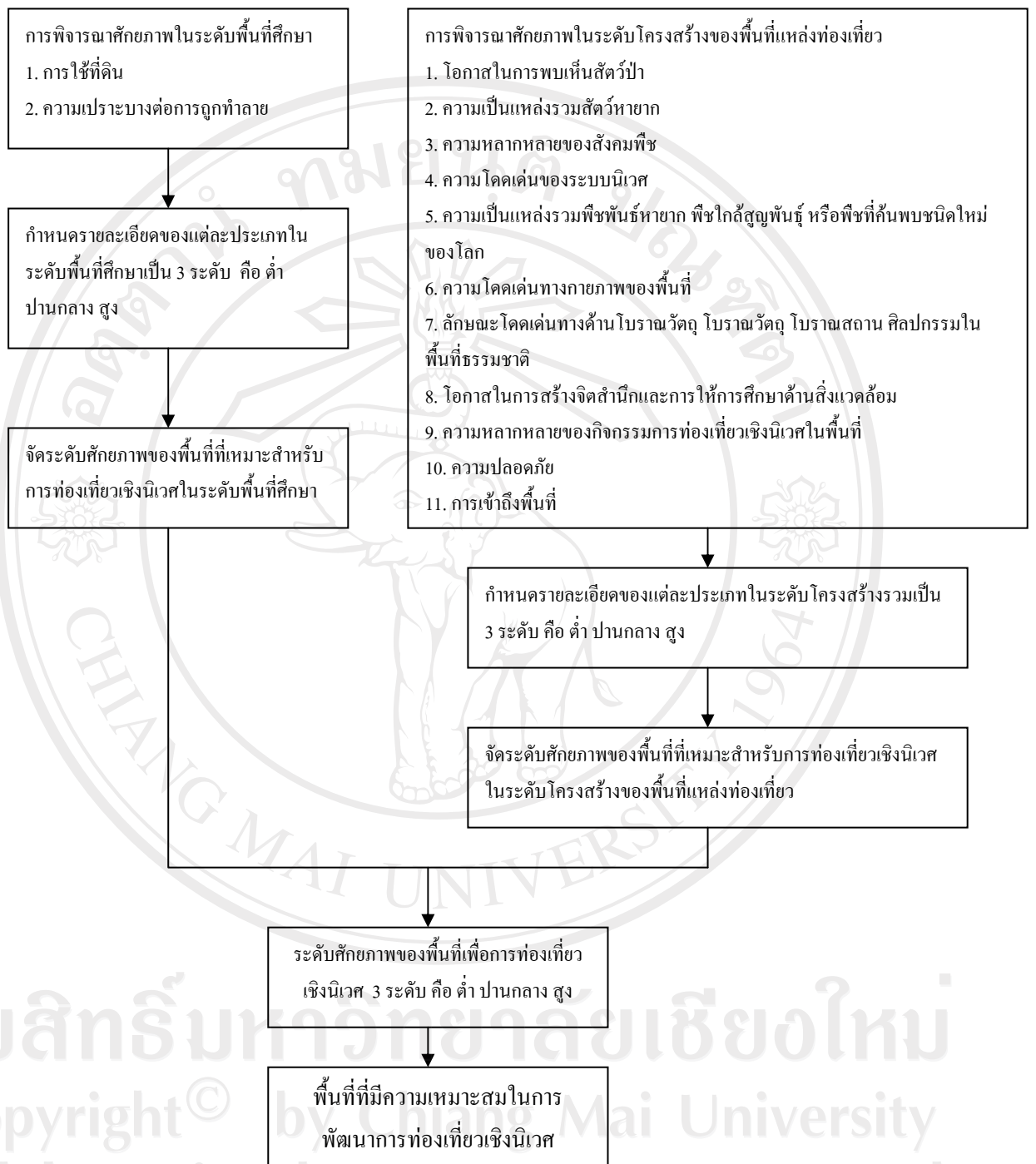

บทที่ 5

ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5.1 เกณฑ์ที่ใช้ในการศึกษาศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติแม่งาน

ใช้วิธีประยุกต์จากวิธีการประเมินศักยภาพของพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2538) มาใช้ในการศึกษา โดยรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์ต่างๆ ในการประเมินศักยภาพตลอดจนค่าถ่วงน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์แต่ละตัว (W_i) ในการบ่งชี้ถึงศักยภาพของพื้นที่ที่สามารถแยกพิจารณาทั้งในระดับพื้นที่ศึกษา และในระดับโครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์หาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศปรากฏตามรูปที่ 5.1 ตาราง 5.1 และตาราง 5.2 ดังนี้

รูปที่ 5.1 ขั้นตอนในการวิเคราะห์หาพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ตาราง 5.1 เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพของพื้นที่ธรรมชาติในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับพื้นที่ศึกษา

ตัวแปร (variables)	ค่าถ่วงน้ำหนัก (W_i)	ความหมายและรายละเอียดของตัวบ่งชี้ (indicators)
1. การใช้ที่ดิน	$W_1 = 4$	<p>พิจารณาจากลักษณะการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษาดังนี้</p> <p>ความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง – พื้นที่ป่าประเภทป่าไม่ผลัดใบที่มีความหลากหลายและอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรทางด้านชีวภาพสูง เหมาะแก่การศึกษาเรียนรู้ทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>ความเหมาะสมปานกลาง - พื้นที่ป่าประเภทป่าผลัดใบ</p> <p>ความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ – การใช้ที่ดินนอกเหนือจากพื้นที่ป่า ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรม (พื้นที่นา พื้นที่ไร่ผสม และพื้นที่ไร่มวนเวียน)</p>
2. ความเปราะบางต่อการถูกทำลาย	$W_2 = 5$	<p>พิจารณาจากพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกทำลายและมีลักษณะรวมถึงสมบัติที่อาจจะเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อการดำเนินกิจกรรมและการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งตัวแปรดังกล่าวนี้จะทำการพิจารณาจากกรณีวิเคราะห์ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ศึกษา ดังนั้นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำเป็นที่จะต้องเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมต่ำดังนี้</p> <p>ความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง - พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกทำลายอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ได้แก่ พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 3 4 และ 5</p> <p>ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง – พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกทำลายอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1B และ 2</p> <p>ความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ – พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกทำลายอยู่ในเกณฑ์สูง ได้แก่ พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1</p>

ที่มา: ประยุกต์และตีความจากเกณฑ์การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของศูนย์วิจัยป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ กรณีภาคใต้ (ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538)

ตาราง 5.2 เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพของพื้นที่ธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในระดับโครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

ตัวแปร (variables)	ค่าถ่วงน้ำหนัก (W_i)	ความหมายและรายละเอียดของตัวบ่งชี้ (indicators)
1. โอกาสที่จะได้พบเห็นสัตว์ป่า	$W_3 = 5$	พิจารณาจากความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่า (species diversity) และประชากรสัตว์ป่า (population abundance) นั่นก็คือพื้นที่ใดก็ตามที่มีจำนวนชนิดพันธุ์และจำนวนประชากรอยู่มาก โอกาสที่นักท่องเที่ยวจะสามารถพบเห็นสัตว์ป่ามีสูง ซึ่งจะเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะพบเห็นสัตว์ป่าตามธรรมชาติ สัตว์ป่า 1 ชนิด ระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวต่ำ สัตว์ป่า 2 ชนิด ระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวปานกลาง สัตว์ป่า ≥ 3 ชนิด ระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวสูง
2. ความเป็นแหล่งรวมสัตว์หายากใกล้สูญพันธุ์ หรือชนิดพันธุ์ใหม่ที่ค้นพบ	$W_4 = 5$	การพิจารณาองค์ประกอบลักษณะนี้สามารถบอกได้ 2 ลักษณะคือ มี กับ ไม่มีเท่านั้น โดยสัตว์หายากและใกล้สูญพันธุ์ จะหมายถึงสัตว์ป่าที่ไม่มีโอกาสพบเห็นทั่วไป มีจำนวนประชากรในธรรมชาติน้อย มีการกระจายแคบ ความต้องการเห็นสัตว์ป่าเหล่านี้จะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามา
3. ความหลากหลายของสังคมพืช	$W_5 = 4$	จำนวนชนิดพันธุ์พืช สามารถจัดระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดังนี้ ป่า 1 ชนิด ระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวต่ำ ป่า 2 ชนิด ระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวปานกลาง ป่า ≥ 3 ชนิด ระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวสูง
4. ความโดดเด่นเฉพาะตัวของระบบนิเวศ	$W_6 = 5$	ในการพิจารณาตัวบ่งชี้สามารถระบุว่ามีหรือไม่มี ถ้ามีจะมีความโดดเด่นในเรื่องใดหรือเป็นระบบป่าชนิดใด พร้อมระบุชนิด เช่นระบบนิเวศป่าพรุน้ำจืด หรือระบบนิเวศป่าดิบชื้นในที่ต่ำที่หายากและมีจำนวนน้อยในประเทศไทย จะมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวสูง

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ตัวแปร (variables)	ค่าถ่วงน้ำหนัก (W_i)	ความหมายและรายละเอียดของตัวบ่งชี้ (indicators)
5. ความเป็นแหล่งรวมพืชหายาก พืชใกล้สูญพันธุ์ หรือพืชที่ค้นพบชนิดใหม่ของโลก	$W_7 = 4$	การพิจารณาองค์ประกอบพื้นที่ในลักษณะนี้สามารถบอกได้ 2 ลักษณะคือ มี กับ ไม่มีเท่านั้น ซึ่งถ้ามีจะส่งผลให้เพิ่มความดึงดูดนักท่องเที่ยวมากขึ้น แต่การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นต้องมีมาตรการหรือระบบการอนุรักษ์พันธุ์พืชชนิดดังกล่าวด้วยพร้อมระบบชนิดพันธุ์
6. ความโดดเด่นทางกายภาพของพื้นที่	$W_8 = 5$	การพิจารณาองค์ประกอบพื้นที่ในลักษณะนี้สามารถบอกได้ 2 ลักษณะคือ มี กับ ไม่มีเท่านั้น ซึ่งลักษณะเด่นแปลกตาด้านกายภาพที่หาพบได้ยากในประเทศไทย เช่น น้ำตก น้ำพุร้อน ภูมิลักษณะธรรมชาติ ถ้า เป็นต้น โดยระบุประเภทของลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัวที่ปรากฏในพื้นที่
7. ลักษณะโดดเด่นทางด้านโบราณวัตถุ โบราณสถาน ศิลปกรรมในพื้นที่ธรรมชาติ	$W_9 = 5$	พิจารณาจาก โบราณสถานโบราณวัตถุ 1 ชนิด ระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวต่ำ โบราณสถานโบราณวัตถุ 2 ชนิด ระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวปานกลาง โบราณสถานโบราณวัตถุ ≥ 3 ชนิด ระดับความดึงดูดนักท่องเที่ยวสูง (ในพื้นที่ธรรมชาติมีศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ โบราณสถานที่มีความที่มีความโดดเด่นของศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ โบราณสถานตลอดจนความเก่าแก่ที่มีค่าแก่การอนุรักษ์ในพื้นที่ธรรมชาติจะมีศักยภาพสูงในการดึงดูดนักท่องเที่ยว
8. โอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม	$W_{10} = 5$	การพิจารณาองค์ประกอบพื้นที่ในลักษณะคือ มี กับ ไม่มีเท่านั้น พื้นที่ที่มีโอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมก็คือพื้นที่ที่มีสภาพพื้นที่และทรัพยากรในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจะเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสร้างจิตสำนึกและการดำเนินงาน

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ตัวแปร (variables)	ค่าถ่วงน้ำหนัก (W_i)	ความหมายและรายละเอียดของตัวบ่งชี้ (indicators)
9. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่	$W_{11} = 5$	ในปัจจุบันขององค์กรที่รับผิดชอบในพื้นที่ในการสร้างจิตสำนึกในการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติและกิจกรรมส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ สักยภาพของพื้นที่จะสูง ถ้ามีความเป็นไปได้ในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้หลายประเภท เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเลือกทำกิจกรรมที่ตนพอใจได้มากขึ้น สักยภาพต่ำ กิจกรรมการท่องเที่ยว 1 ประเภท สักยภาพปานกลาง กิจกรรมการท่องเที่ยว 2 – 3 ประเภท สักยภาพสูง กิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่า 3 ประเภท
10. ความปลอดภัย	$W_{12} = 4$	พิจารณาจากระบบการรักษาความปลอดภัยในบริเวณพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวว่ามี หรือไม่มี เท่านั้น
11. การเข้าถึงพื้นที่	$W_{13} = 1$	พิจารณาจากสภาพเส้นทาง และฤดูกาลในการเข้าถึงพื้นที่ สักยภาพต่ำ สภาพเส้นทางมีความยากลำบากสามารถเดินทางเข้าถึงพื้นที่ได้แค่บางฤดูกาลเท่านั้น สักยภาพปานกลาง สามารถเดินทางเข้าถึงพื้นที่ได้ตลอดทั้งปี สภาพเส้นทางมีความยากลำบากแค่บางฤดูกาลเท่านั้น สักยภาพสูง สภาพเส้นทางมีความสะดวกสบายสามารถเดินทางเข้าถึงพื้นที่ได้ตลอดทั้งปี

ที่มา: ประยุกต์และตีความจากเกณฑ์การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของศูนย์วิจัยป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ กรณีภาคใต้ (ศูนย์วิจัยป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538)

5.2 สักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับพื้นที่ศึกษา

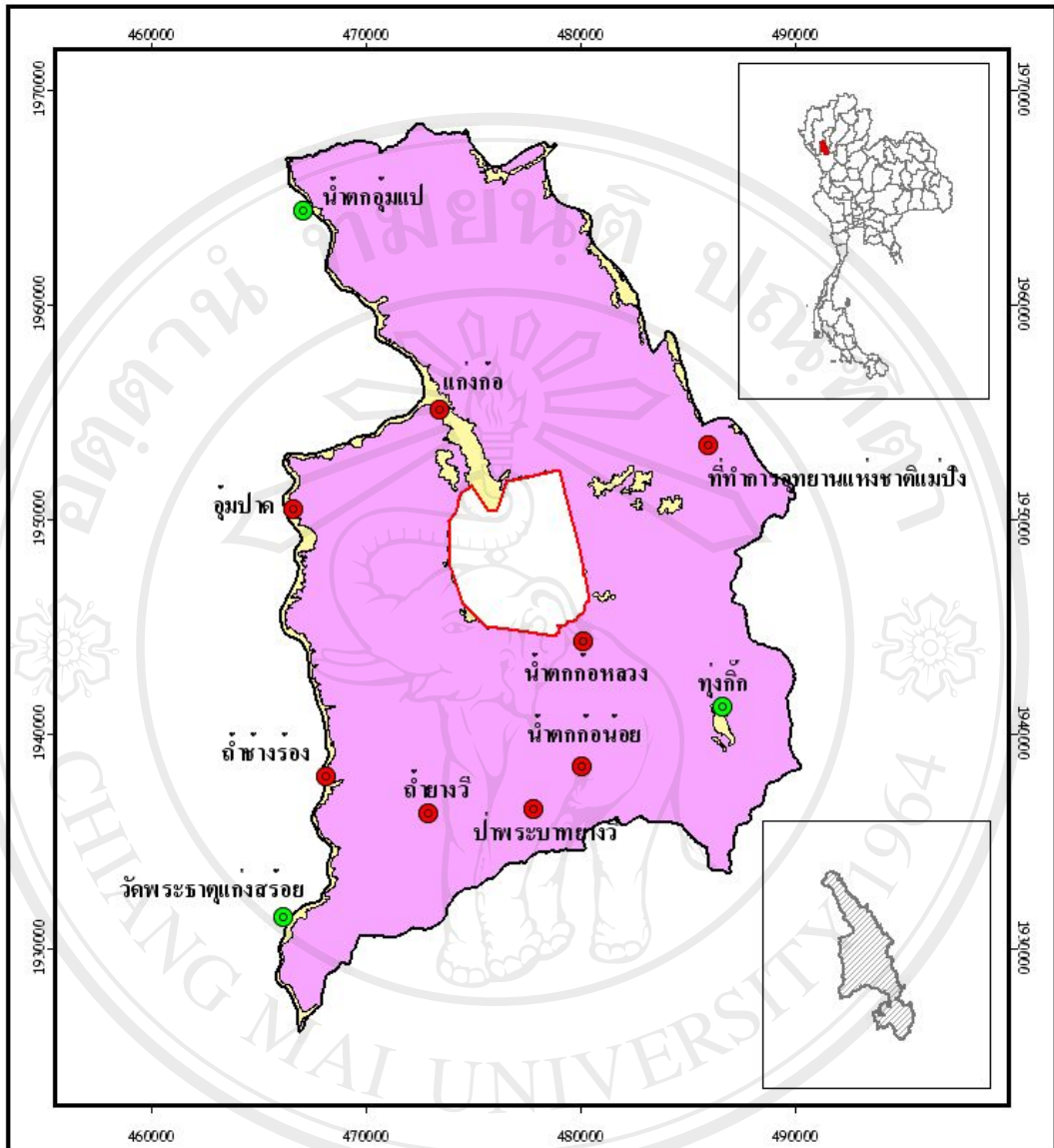
5.2.1 สักยภาพของพื้นที่สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศพิจารณาจากเกณฑ์การใช้ที่ดิน

พิจารณาจากลักษณะการใช้ที่ดินในพื้นที่ศึกษาโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ แยกข้อมูลพื้นที่ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ พื้นที่ป่าไม้ผลัดใบ พื้นที่ป่าผลัดใบและพื้นที่การใช้ที่ดินนอกเหนือจากประเภทป่า แล้วนำมาพิจารณาระดับศักยภาพในตาราง 5.1 ประกอบการวิเคราะห์ ในโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ได้ผลออกมาดังรูปที่ 5.2

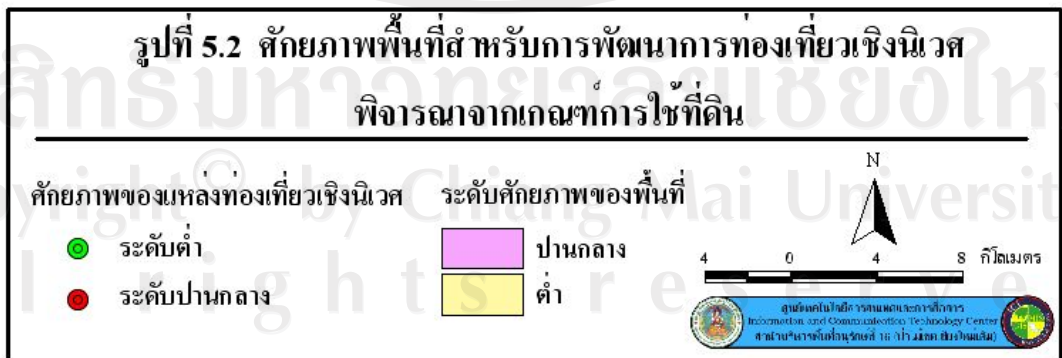
5.2.2 สักยภาพของพื้นที่สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศพิจารณาจากเกณฑ์ความเปราะบางต่อการถูกทำลาย

พิจารณาจากพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกทำลายในพื้นที่ศึกษาโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ แยกข้อมูลพื้นที่ออกเป็นชั้นคุณภาพลุ่มน้ำต่างๆ จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 3 4 และ 5 กลุ่มสองพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1B และ 2 และกลุ่มสามพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1 แล้วนำมาพิจารณาระดับศักยภาพในตาราง 5.1 ประกอบการวิเคราะห์ ในโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ได้ผลออกมาดังรูปที่ 5.3

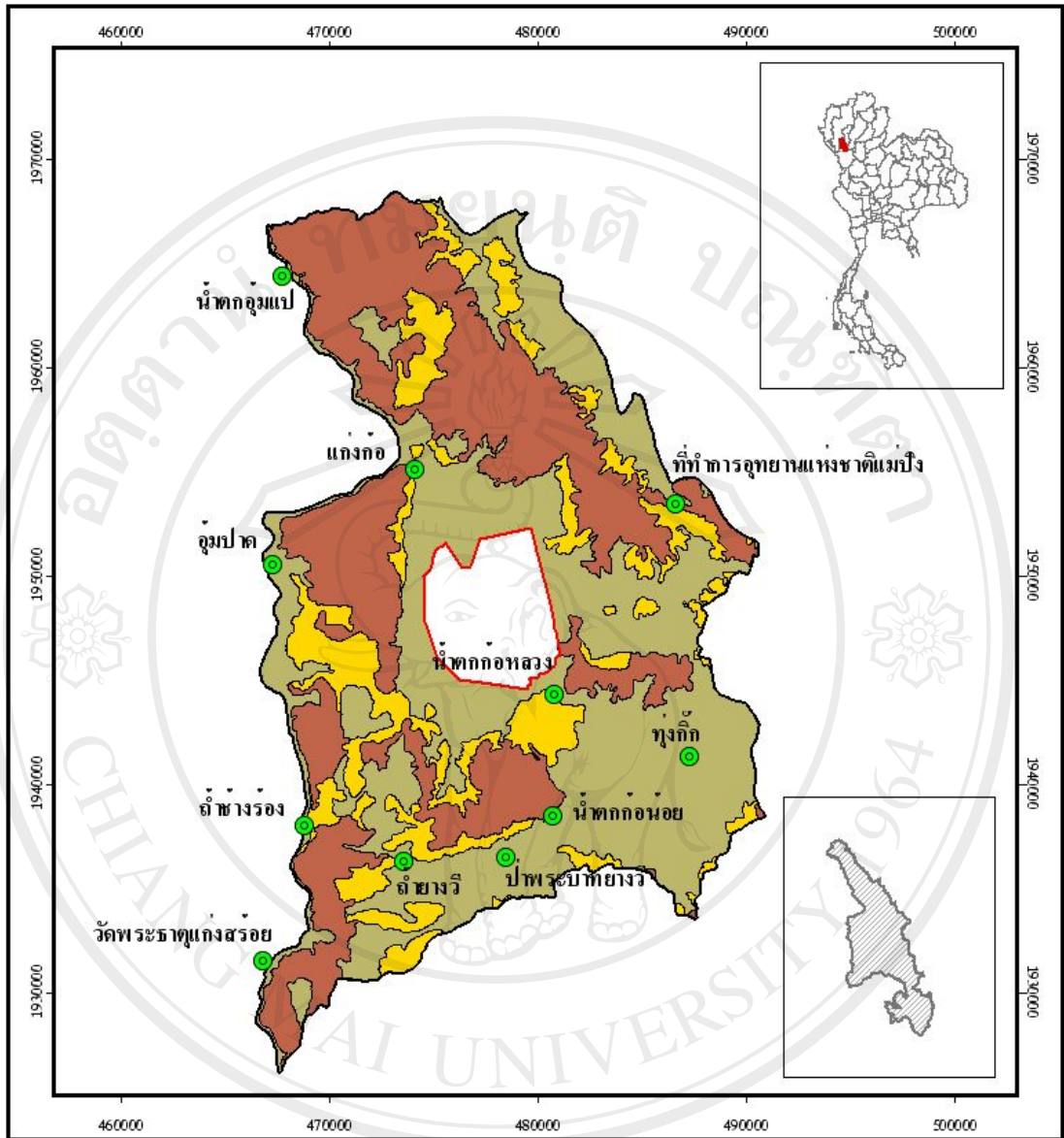
เมื่อได้ข้อมูลศักยภาพของพื้นที่สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศพิจารณาจากเกณฑ์การใช้ที่ดินและจากเกณฑ์ความเปราะบางต่อการถูกทำลายแล้ว จึงนำมาคำนวณในสมการถ่วงน้ำหนัก ได้ผลคำนวณออกมาเป็นระดับศักยภาพของพื้นที่สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับพื้นที่ศึกษา (EP1) ตามรูปที่ 5.4 และตาราง 5.3 ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ลงไปถึงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำนวน 11 แห่ง จะพบว่า สักยภาพของพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับพื้นที่ศึกษาแยกตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่าแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 11 แห่ง อยู่ในระดับศักยภาพสูง จากนั้นจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ในโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ได้ผลออกมาเป็นจำนวนขนาดพื้นที่แยกตามระดับศักยภาพ 3 ระดับ ได้แก่ พื้นที่ศักยภาพต่ำ จำนวน 440 ไร่ พื้นที่ศักยภาพปานกลาง จำนวน 188,947 ไร่ และพื้นที่ศักยภาพสูง จำนวน 170,424 ไร่ แสดงตามตาราง 5.4

รูปที่ 5.2 สักยภาพพื้นที่สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
พิจารณาจากเกณฑ์การใช้ที่ดิน

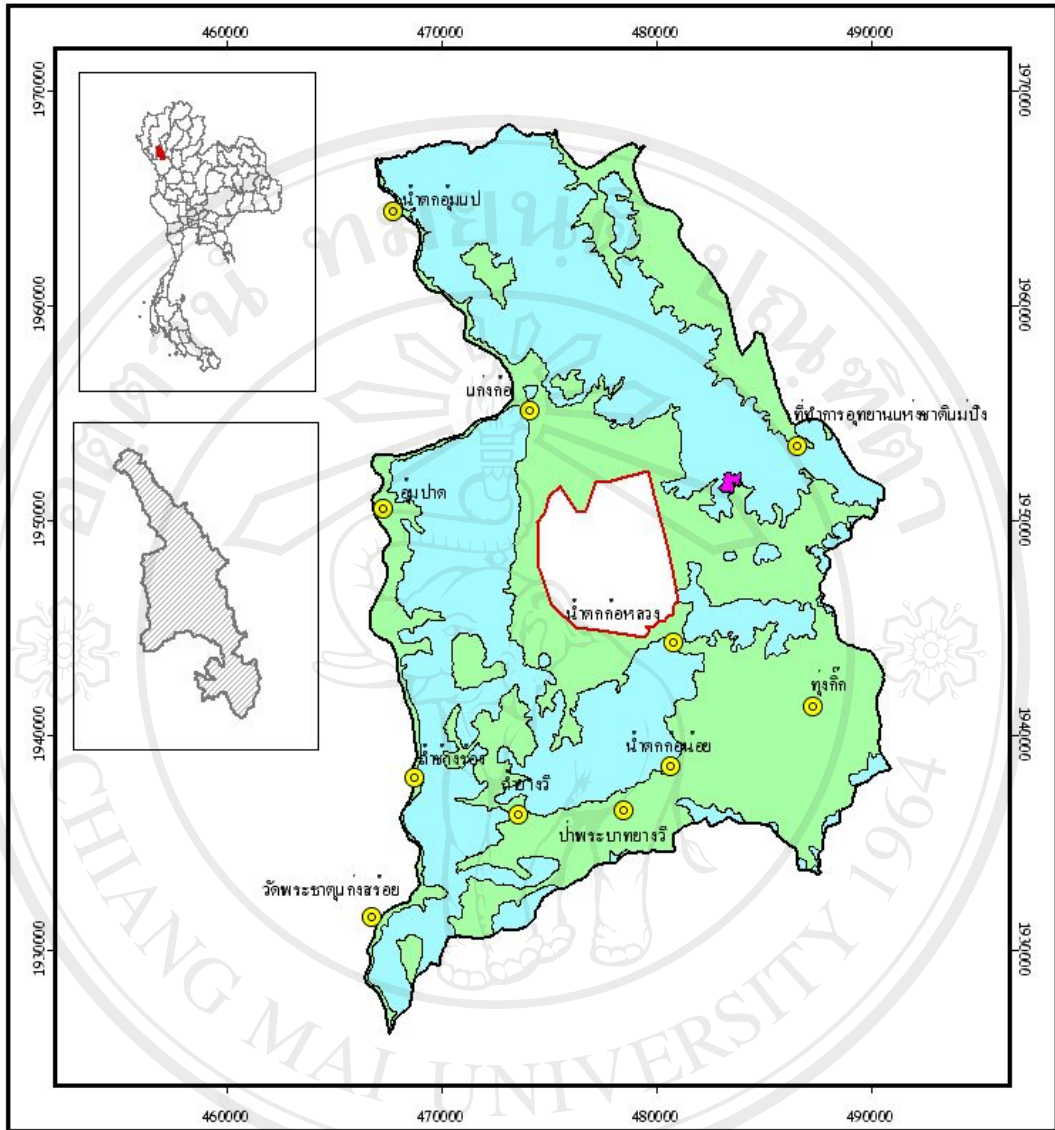

รูปที่ 5.3 สัถยภาพของพื้นที่สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
พิจารณาจากเกณฑ์ ความเหมาะสมต่อการดูทำเล

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ● แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พื้นที่กั้นออก พื้นที่ศึกษาวิจัย 	<p>สัถยภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> ต่ำ ปานกลาง สูง 	<p>N</p> <p>4 0 4 8 กิโลเมตร</p> <p>ศูนย์สนับสนุนบริการเทคโนโลยีและการ Innovation and Communication Technology Center สาขาวิชาเทคโนโลยี (ภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ)</p>
--	---	--

รูปที่ 5.4 สักยภาพของพื้นที่สำหรับการพัฒนา
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับพื้นที่ศึกษา

สัญลักษณ์	ระดับศักยภาพของพื้นที่ศึกษาวิจัย	
 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	 สูง	
 พื้นที่ศึกษาวิจัย	 ปานกลาง	
 พื้นที่กึ่งนอก	 ต่ำ	

ตาราง 5.3 สักยภาพของพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับพื้นที่ศึกษาแยกตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	ศักยภาพในระดับพื้นที่ศึกษา		รวมคะแนน (EP1)	ระดับศักยภาพ
	การใช้ที่ดิน	ความประอบางต่อการถูกทำลาย		
	R1	R2		
	W1=5	W2=4		
1. ที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ปิง	2	3	<u>2.55</u>	H
2. ทุ่งก๊ก	1	3	<u>2.11</u>	H
3. น้ำตกก้อน้อย	2	3	<u>2.55</u>	H
4. ป่าพระบาททางวิ	2	3	<u>2.55</u>	H
5. ถ้ำยางวิ	2	3	<u>2.55</u>	H
6. น้ำตกก้อหลวง	2	3	<u>2.55</u>	H
7. แก่งก้อ	2	3	<u>2.55</u>	H
8. อุ้มปาด	1	3	<u>2.55</u>	H
9. ถ้ำช้างร้อง	2	3	<u>2.55</u>	H
10. วัดพระธาตุแก่งสร้อย	2	3	<u>2.11</u>	H
11. น้ำตกอุ้มแป	1	3	<u>2.55</u>	H

ตาราง 5.4 สักยภาพของพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับพื้นที่ศึกษา

ศักยภาพของพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ขนาดพื้นที่ (ไร่)
1. ศักยภาพต่ำ	440
2. ศักยภาพปานกลาง	188,947
3. ศักยภาพสูง	170,424
รวม	379,811

5.3 สักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับโครงสร้าง

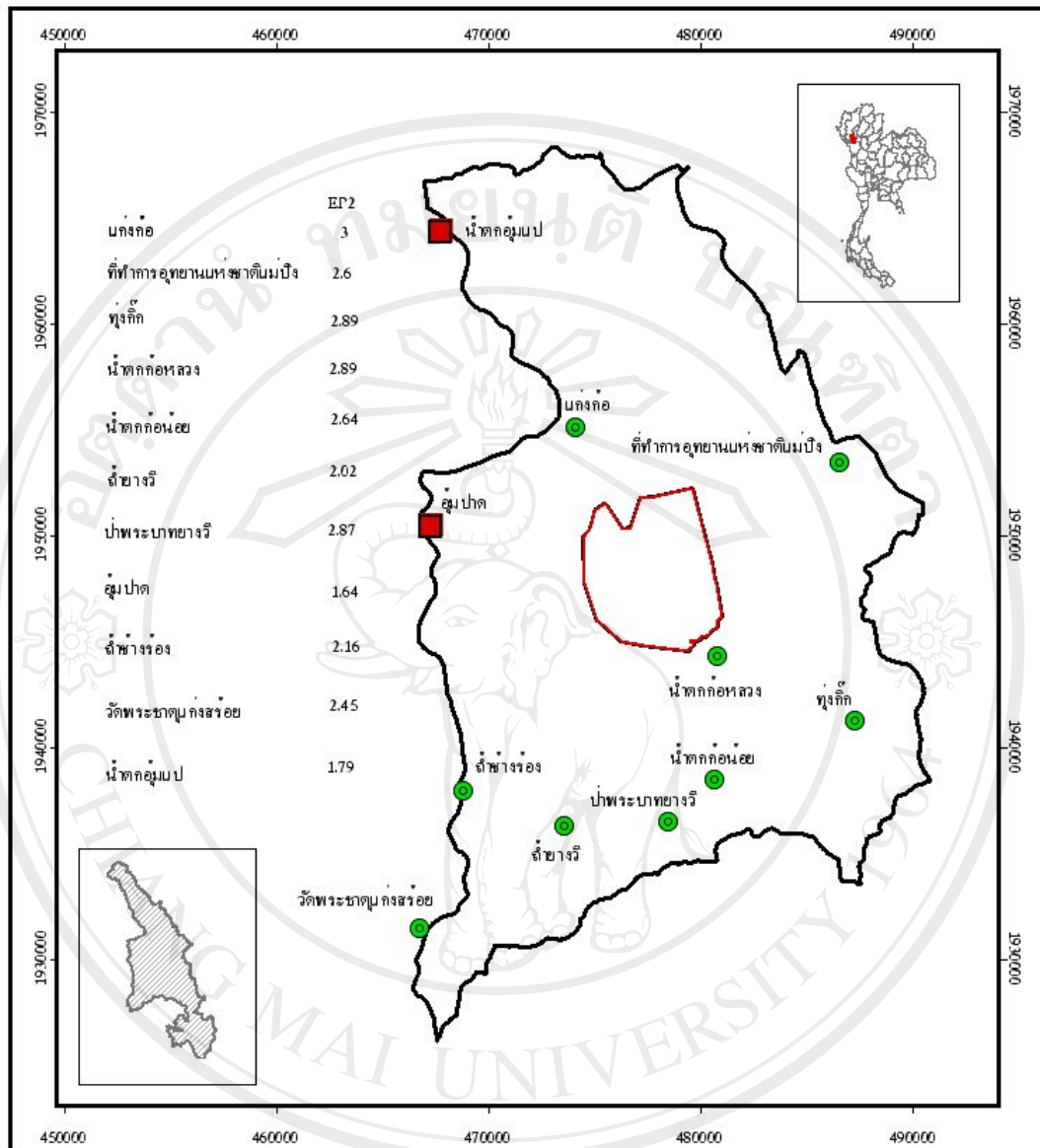
จากการคำนวณหาระดับศักยภาพจากตัวแปรที่ได้กำหนดไว้ในตาราง 5.2 สามารถจำแนกศักยภาพของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับโครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ได้ผลการศึกษาศักยภาพในระดับโครงสร้างพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว พบว่าพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในระดับโครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวแก่งก้อ น้ำตกก้อหลวง ทุงก๊ก ป่าพระบาทยางวิ น้ำตกก้อน้อย ที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ปิง วัดพระธาตุแก่งสร้อย ถ้ำช้างร้อง และถ้ำยางวิ ตามลำดับ ส่วนพื้นที่ที่มีศักยภาพปานกลาง ในระดับโครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ น้ำตกอู๋แม่แป และอู๋ป่าด ตามลำดับ ปรากฏตามตาราง 5.5 และรูปที่ 5.5

ตาราง 5.5 ศักยภาพในระดับโครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	ในพื้นที่รับผิดชอบ ของหน่วยพิทักษ์ฯ ที่	ศักยภาพในระดับ โครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว												แผนยกขึ้นและระดับระยะ
		โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	ความเป็นแหล่งสัตว์หายาก	ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต	ความโดดเด่นของระบบนิเวศ	ความเหมาะสมของพื้นที่ธรรมชาติ	ความโดดเด่นทางกายภาพของพื้นที่	ขนาดของระบบนิเวศที่ครอบคลุม	ความเหมาะสมของระบบนิเวศ	ความเหมาะสมของระบบนิเวศ	ความเหมาะสมของระบบนิเวศ	ความเหมาะสมของระบบนิเวศ	ความเหมาะสมของระบบนิเวศ	
		R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	R10	R11	R12	R13		
		W3 =5	W4 =5	W5 =4	W6 =5	W7 =4	W8 =5	W9 =5	W10 =5	W11 =5	W12 =4	W13 =1		
1. แก่งก้อ	มป. 2 (แก่งก้อ)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3.00	H
2. ที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่ปิง	ที่ทำการกลาง	2	1	3	3	2	3	0	3	3	3	3	2.60	H
3. หูงัก	มป. 3 (หูงัก)	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2.89	H
4. น้ำตกก้อหลวง	มป. 1 (น้ำตกก้อ)	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2.89	H
5. น้ำตกก้อน้อย	มป. 12 (ถ้ำยางวี)	3	3	3	3	3	3	1	2	3	3	1	2.64	H

ตาราง 5.5 (ต่อ)

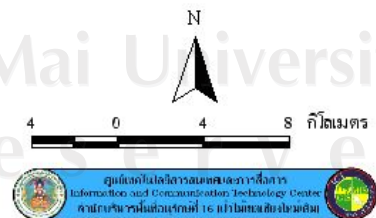
พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	ในพื้นที่รับผิดชอบ ของหน่วยพิทักษ์ฯ ที่	ศักยภาพในระดับ โครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว												
		โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า	ความเป็นแหล่งรวมสัตว์หายาก	ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต	ความโดดเด่นของระบบนิเวศ	ความเป็นแหล่งรวมพืชพันธุ์หายาก	ความโดดเด่นทางกายภาพของพื้นที่	ลักษณะโดดเด่นทางโบราณวัตถุ โบราณสถาน	โอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษา	ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ความปลอดภัย	การเข้าถึงพื้นที่	คะแนน (EPI)	ระดับคะแนนศักยภาพ
		R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	R10	R11	R12	R13		
		W3 =5	W4 =5	W5 =4	W6 =5	W7 =4	W8 =5	W9 =5	W10 =5	W11 =5	W12 =4	W13 =1		
6. ถ้ำขางวี	มป. 12 (ถ้ำขางวี)	3	3	3	2	0	3	1	1	3	1	1	<u>2.02</u>	H
7. ป่าพระบาทขางวี	มป. 12 (ถ้ำขางวี)	3	3	3	3	3	3	1	2	3	3	1	<u>2.87</u>	H
8. อุ้มปาด	มป. 10 (อุ้มปาด)	2	2	1	1	0	3	0	1	3	3	3	<u>1.64</u>	M
9. ถ้ำช้างร้อง	มป. 10 (อุ้มปาด)	2	2	1	1	0	3	3	3	3	3	3	<u>2.16</u>	H
10. วัดพระธาตุแก่งสร้อย	มป. 10 (อุ้มปาด)	3	3	2	1	0	3	3	3	3	3	3	<u>2.45</u>	H
11. น้ำตกอุ้มแป	มป. 2 (แก่งก้อ)	3	3	2	2	0	3	0	1	3	0	3	<u>1.79</u>	M

รูปที่ 5.5 สักยภาพในระดับโครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

สัญลักษณ์

- แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง
- แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง
- พื้นที่ศึกษาวิจัย
- พื้นที่ก้นออก

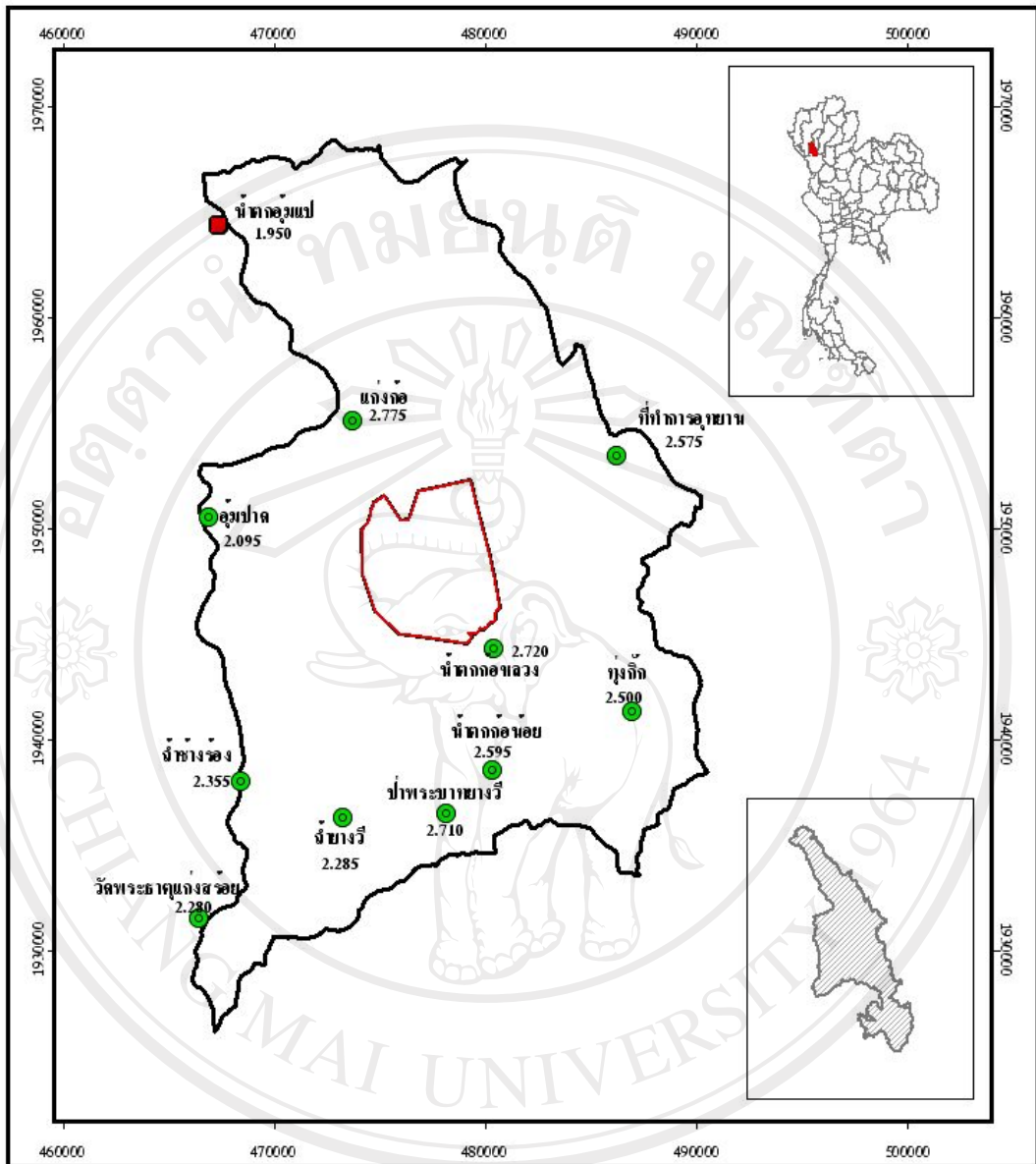
5.4 ศักยภาพรวมของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในการศึกษาถึงศักยภาพรวมของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติแม่ปิงจะใช้ข้อมูลจากศักยภาพในระดับพื้นที่ศึกษาร่วมกับศักยภาพในระดับโครงสร้างของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา มาวิเคราะห์โดยวิธีการคำนวณตามสมการ ซึ่งได้ผลออกมาเป็นคะแนนบ่งบอกถึงระดับศักยภาพรวมของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแยกตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่ปิง (EP3) ตามตาราง 5.6 ซึ่งพบว่าศักยภาพของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่ (จำนวน 10 แห่ง) มีศักยภาพในระดับสูง โดยพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวแก่งก้อ มีศักยภาพสูงสุด รองลงมาคือพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวน้ำตกก้อหลวง และป่าพระบาทยางวี ตามลำดับ ส่วนพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง มีเพียงแห่งเดียว คือพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวน้ำตกอุ้มแป และในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาวิจัยไม่ปรากฏพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีศักยภาพต่ำ แสดงผลตามรูปที่ 5.6

ตาราง 5.6 สักยภาพรวมของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแยกตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่งปิ้ง

พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	คะแนน ศักยภาพใน ระดับพื้นที่ ศึกษา (EP1)	คะแนน ศักยภาพใน ระดับโครงสร้าง (EP2)	คะแนน ศักยภาพรวม EP3= (EP1+EP2)/2	ระดับ ศักยภาพใน ภาพรวม (EP3)
1. แก่งก้อ	2.55	3.00	<u>2.775</u>	H
2. ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ แม่งปิ้ง	2.55	2.60	<u>2.575</u>	H
3. หูงก๊ก	2.11	2.89	<u>2.500</u>	H
4. น้ำตกก้อหลวง	2.55	2.89	<u>2.720</u>	H
5. น้ำตกก้อน้อย	2.55	2.64	<u>2.595</u>	H
6. ถ้ำยางวี	2.55	2.02	<u>2.285</u>	H
7. ป่าพระบาทยางวี	2.55	2.87	<u>2.710</u>	H
8. อุ้มปาด	2.55	1.64	<u>2.095</u>	H
9. ถ้ำช้างร้อง	2.55	2.16	<u>2.235</u>	H
10. วัดพระธาตุแก่งสร้อย	2.11	2.45	<u>2.280</u>	H
11. น้ำตกอุ้มแป	2.11	1.79	<u>1.950</u>	M

รูปที่ 5.6 สักยภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม๋ปิ้ง
สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- สัญลักษณ์
- พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง
  - พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง
  - พื้นที่ศึกษาวิจัย
  - พื้นที่กันออก

5.5 ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

5.5.1 ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่ปิง จำนวน 100 คน ได้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่ปิง ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าศักยภาพของพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ศักยภาพระดับสูงจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45 และศักยภาพระดับต่ำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอุทยานแห่งชาติแม่ปิงมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่ในระดับปานกลางและสูงตามลำดับและมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน มีความสอดคล้องกับระดับความพึงพอใจในการใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติแม่ปิงที่รวมระดับความพึงพอใจมากและปานกลางเข้าด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 96 ปรากฏตามตาราง 5.7

ตาราง 5.7 ศักยภาพของพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

ระดับศักยภาพของพื้นที่ (N=100)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง	45	45.00
ปานกลาง	50	50.00
ต่ำ	5	5.00

5.5.2 ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น

จากการศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นที่ จำนวน 90 คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่ปิง ซึ่งพบว่าประชาชนในท้องถิ่นมีความคิดเห็นว่ ศักยภาพของพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 85.55 ศักยภาพระดับสูงจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 และศักยภาพระดับต่ำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ปรากฏตามตาราง 5.8 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอุทยานแห่งชาติแม่ปิงมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่ในระดับปานกลางและสูงตามลำดับ เหตุผลที่ประชาชนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าอุทยานแห่งชาติแม่ปิงมีศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากประชาชนมองว่า มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการท่องเที่ยวยังไม่มากและสถานที่ท่องเที่ยวมีระยะทางไกลจากชุมชนเมืองจึงไม่มีจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการเท่าที่ควรจะเป็น

ตาราง 5.8 ศักยภาพของพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น

ระดับศักยภาพของพื้นที่ (N=90)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง	8	8.89
ปานกลาง	77	85.55
ต่ำ	5	5.56

5.5.3 ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์

จากการศึกษาข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 22 คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการเอกชน มีความคิดเห็นว่าศักยภาพของพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ศักยภาพระดับสูงจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และไม่มีผู้ใดคิดว่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่ปิงมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับต่ำ ปรากฏตามตาราง 5.9 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอุทยานแห่งชาติแม่ปิงมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่ในระดับปานกลางและสูงตามลำดับ

ตาราง 5.9 ศักยภาพของพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์

ระดับศักยภาพของพื้นที่ (N=22)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง	8	36.36
ปานกลาง	14	63.64
ต่ำ	-	-

โดยหากรวมความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม จำนวน 212 คน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่ปิง ซึ่งพบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าศักยภาพของพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50 ศักยภาพระดับสูงจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 28.77 และศักยภาพระดับต่ำจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.73 ปรากฏตามตาราง 5.10 ซึ่งแสดงให้เห็นในภาพรวมว่าอุทยานแห่งชาติแม่ปิงมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่ในระดับปานกลางและสูงตามลำดับ

ตาราง 5.10 ศักยภาพของพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแมปิงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ระดับศักยภาพของพื้นที่ (N=212)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูง	61	28.77
ปานกลาง	141	66.50
ต่ำ	10	4.73

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบศักยภาพของพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแมปิงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศระหว่างศักยภาพที่ได้จากการประเมินโดยวิธีการของคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในหัวข้อ 5.5 และจากความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 212 คน พบว่ามีความแตกต่างกันโดยผลการประเมินศักยภาพพื้นที่ที่ใช้วิธีการของคณะวนศาสตร์ ให้ผลการประเมินศักยภาพออกมาในระดับที่สูงกว่าผลการประเมินศักยภาพจากความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ให้ศักยภาพของพื้นที่ส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินโดยวิธีการของคณะวนศาสตร์ใช้การวิเคราะห์ถึงคุณสมบัติและความสำคัญของระบบนิเวศในพื้นที่เป็นหลักซึ่งค่าศักยภาพที่ได้จะมีความเที่ยงตรงและมีการเปลี่ยนแปลงของค่าระดับศักยภาพน้อยกว่าความคิดเห็นของกลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยกลุ่มประชากรตัวอย่างบางส่วนไม่เคยเข้าไปใช้บริการการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแมปิงครบทุกแหล่งจึงไม่มีข้อมูลในเชิงลึกประกอบการพิจารณารวมทั้งอาจใช้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่เกี่ยวกับด้านการจัดการในพื้นที่และกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย ดังนั้นจึงทำให้ผลการประเมินไม่สอดคล้องกับวิธีการประเมินของคณะวนศาสตร์ ฉะนั้นเมื่อพิจารณาถึงศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศผู้ศึกษาให้ความเห็นว่าผลการประเมินศักยภาพที่ได้จากการประเมินโดยวิธีการของคณะวนศาสตร์มีความน่าเชื่อถือมากกว่าที่ได้จากกลุ่มประชากรตัวอย่าง